

Finansal Analiz Sürecindeki Temel Mali Tablo Düzeltmelerinin Oran Analizine Etkisi*

DOI NO: 10.5578/jss.66626

Geliş Tarihi: 12.04.2017

Kabul Tarihi: 05.06.2018

Hakan SARIKALE**

Berfu İLTER***

Özet

Bir firmanın mali tabloları birçok kişi ve kurum tarafından kullanılmaktadır. Sağlıklı bir finansal analiz yapılabilmesi için, öncelikle bu tablolardaki verilerin firmanın gerçek durumunu yansıtması gerekir. Bağımsız denetime tabi firmalarda dış denetçiler mali tabloların güvenilirliği ve standartlara uyumu konusunda makul bir güvence sağlamaktadır. Ancak bağımsız denetime tabi firma sayısı oldukça sınırlı olduğundan, diğer firmaların mali tabloları da analiz öncesinde mevcut durumlarına uygun hale getirilmelidir. Bu amaçla, analistler firmaların bilanço ve gelir tabloları üzerinde bazı düzeltme (aktarma ve arındırma) işlemleri yapmaktadır. Bu araştırmada, analistler tarafından yapılan düzeltme işlemleri ile düzeltme sonrasında oran analizinde meydana gelen değişimler incelenmiştir. Yapılan bir uygulama üzerinde, düzeltmelerin likidite, mali yapı, faaliyet ve karlılık oranlarını nasıl değiştirebildiği gösterilmiştir. Düzeltme işlemleri yapılarak “mali tablo ve gerçek durum” uyumu sağlandığında, analiz sonuçları daha sağlıklı olacaktır. Bunun sonucunda, karar alıcıların analiz sonuçlarına dayanarak hatalı seçimler yapması ve olası maddi kayıplar yaşanması engellenebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Oran Analizi, Finansal Analiz, Bilanço ve Gelir Tablosunda Düzeltme İşlemleri, Aktarma-Arındırma, Rasyo.

The Impact of Basic Financial Statement Restatements on the Ratios in the Financial Analysis Process

Abstract

A company's financial statements are used by many individuals and institutions. In order to make a reliable financial analysis, the data in these statements must show the real situation of the company. Independent external auditors provide adequate assurance of the reliability and compliance of the

* Bu çalışma, Hakan SARIKALE'nin “Finansal Analiz Sürecindeki Bilanço ve Gelir Tablosu Düzeltmelerinin Oranlara Etkisi” isimli Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

** Öğr. Gör., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Ula Ali Koçman Meslek Yüksekokulu, hakansarikale@mu.edu.tr

*** Dr. Öğr. Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, berfu13@hotmail.com

financial statements. However, not all companies are subject to independent external auditing. The financial statements of the other companies that are outside the scope of external audit should also be adapted to their real situation before the analysis. To this end, analysts are making some restatements on the balance sheet and income statements of these companies. In this research, the restatement process that made by the analysts and the changes in ratio analysis results after the restatements are examined. How the restatements change the liquidity, financial structure, activity and profitability ratios is illustrated by means of a numerical example. If the financial statements and the real situation of the company are compatible, the analysis results will be healthier. As a result of this, incorrect decision making based on the analysis results can be avoided and possible financial losses can be prevented.

Keywords: Ratio Analysis, Financial Analysis, Balance Sheet and Income Statement Restatements, Ratio.

Giriş

Finansal analiz; bir firmanın mali durumunu ve finansal performansını belirleyebilmek amacıyla, mali tablolarda yer alan hesaplar arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesi, belirlenen standartlar ve sektör ortalamalarıyla karşılaştırılarak yorumlanması olarak tanımlanmaktadır (Çabuk ve Lazol, 2005: 137). Oran analizi en çok kullanılan finansal analiz tekniklerinden biridir. Bu yöntemde mali tablolarda yer alan hesaplar formüleleştirilerek firmanın likidite, mali yapı, karlılık ve faaliyetleri hakkında değerlendirmelerde bulunmaktadır (Akdoğan ve Tenker, 2007: 640). Finansal analizde kullanılan temel mali tablolar ise bilanço ve gelir tablosudur (Çonkar vd., 2010: 29-30).

Finansal analizin başarılı olabilmesi için bir takım ön koşullar bulunmaktadır. Mali tablolar sağlıklı bir şekilde hazırlanmalı, bilgiler gerçeği yansıtmalı, tam ve karşılaştırılabilir olmalıdır. Ayrıca analiz edilen firmanın özellikleri, içinde bulunduğu sektör ile işletmenin politika ve muhasebe yöntemleri de iyi bilinmelidir. Değerlendirilen dönemdeki ekonomik ve çevresel koşullar dikkate alınmalıdır. Değerlendirmeyi yapan analist; yeterli bilgi, tecrübe ve yetkinliğe sahip olmalıdır. (Bektöre vd., 1993: 6-7).

Bağımsız denetime tabi olan firmaların mali tabloları genel olarak makul bir güvence sağlamaktadır (Dönmez ve Ersoy, 2006: 70). Dış denetimden geçmeyen firmaların bilanço ve gelir tablolarında ise bazı düzeltme (aktarma ve arındırma) işlemleri yapılması gerekebilmektedir. Bu nedenle mali tablolarda yer alan veriler, analizin yapılaş amacına göre analist tarafından yeniden gözden geçirilmektedir. Bu çalışmada, mali tablolar ile firmaların gerçek durumlarının birbirine uyumlu hale getirilmesi amacıyla

analistler tarafından yapılan düzeltme işlemleri ve bu düzeltmelerin oran analizi sonuçlarına etkileri incelenmiştir.

1. Literatür Taraması

Hennes ve arkadaşları (2008) mali tablolardaki düzeltmelerin hata ve usulsüzlük şeklinde ayrıştırılması gerektiğini ve sonuçlarının farklı olduğunu savunmuşlardır.

Dechow ve arkadaşları (2011) ise 1982-2005 yılları arasında mali tablolarını yanlış beyan ettiği iddia edilen firmaları beş boyutta (büyüme kalitesi, mali performans, mali olmayan kriterler, bilanço dışı faaliyetler ve piyasa temelli kriterler) ele almışlardır. Mali tabloların hatalı beyan edildiği dönemler boyunca; yöneticilerin performanslarında ciddi bir düşüş görülmediği, büyümenin yüksek olduğu, yönetimin takdir ettiği değerlemelerle varlıkların büyüdüğü, bu dönemlerde finansal kiralamanın ve finansmanın arttığı, çalışan sayısının azaldığı sonuçlarına ulaşmışlardır.

Xu ve Zhao (2016), 2003-2010 yılları arasında (2002 yılında çıkarılan Sarbanes Oxley yasasından sonra) raporlama kalitesi ve güvenilirliğini artırmak amacıyla yapılan mali tablo düzeltmesi ve düzeltme karakteristikleri ile ilişkili olarak; Mali İşler Yöneticilerinin (CFO) niteliklerinin iyileştirilmesi konusunu incelemiş ve düzeltme beyan eden firmaların, etmeyenlere göre daha çok muhasebe bilgi ve tecrübesine sahip mali işler yöneticilerini (CFO) göreve getirdiklerini ifade etmişlerdir. Bu çalışmada düzeltme işlemlerinden ziyade, yöneticilerin nitelikleri araştırılmıştır.

Ye ve Yu (2017), 1997 ve 2006 yılları arasını kapsayan çalışmalarında; güvenilirliğinde önemli bir değişiklik yaşayan ve düzeltme beyan edilen firmalarda, düzeltmelerin analist davranışı üzerinde etkili olduğu ve analistlerin usulsüzlük ile hata düzeltmelerini aynı değerlendirmedikleri sonucuna ulaşmışlardır.

Ataman ve Özden (2009), Tekdüzen Hesap Planı'na uygun olarak düzenlenen mali tabloları, düzeltme kayıtları ile Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına (UFRS) uygun hale getirmiş ve muhasebesel açıdan farklılaşan bu iki tabloyu oran analizi yöntemiyle karşılaştırmışlardır. Benzer şekilde Balcı (2012) ile Yeniğün ve Aydemir (2015) de Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına (TFRS) göre düzeltilen mali tablolar üzerindeki değişiklikleri incelemişlerdir. Bu çalışmalarda oranlardaki değişimin yönü ve yüzdesi yerine, değişime neden olan düzeltmelerin üzerinde durulması gerektiği sonuçlarına varılmaktadır.

Acer (2010), Bankalar tarafından yapılan aktarma ve arındırma işlemlerini tekdüzen hesap planında yer alan açıklamalar doğrultusunda hesap bazında inceledikten sonra, gıda sektöründe yer alan iki firmanın 3 yıllık mali tablolarında meydana gelen değişimi dikey analiz ve oran analizi yöntemleriyle karşılaştırmıştır. Benzer şekilde Altuğ (2010), Poyraz (2010) ve Kocaman (2015) da bankalarca yapılan düzeltme işlemlerini hesap bazında inceleyerek firma üzerinde uygulama örnekleri yapmıştır. Bu çalışmaların ortak sonucu tüm bankaların aktarma ve arındırma yöntemlerini uygulaması gerektiği yönündedir.

Bu çalışmada ise önceki çalışmalardan farklı olarak hesap bazında düzeltme işlemlerinin açıklanması yerine, analistler tarafından sıklıkla yapılan düzeltmeler tespit edilmiş ve sekiz başlık altında sınıflandırılmıştır. Ardından imalat sektöründe yer alan bir firmanın mali tabloları üzerinde bu düzeltmeler uygulanarak, düzeltilmiş yeni mali tablolar elde edilmiş ve oran analizi tekniğiyle –düzeltilmiş ve düzeltilmemiş- mali tablolardan elde edilen oranlar arasındaki değişim, oluşturulan bir tablo üzerinde toplu olarak karşılaştırılmıştır.

2. Mali Tablolardaki Verilerin Güvenilirliği

Maliye Bakanlığı tarafından 1992 yılında “Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği” yayınlanmıştır. Bu tebliğ ile muhasebe kayıtlarının tutarlı, güvenilir, karşılaştırılabilir olması ve muhasebe işlemlerinde uygulama birliği sağlanması amaçlanmıştır. Ayrıca “Tek düzen hesap planı (TDHP) çerçevesi” oluşturulmuş, hesap kalemleri, muhasebenin temel ilke ve kavramları açıklanmıştır. Böylece mali tabloların sunumunda tekdüzelik sağlanmıştır (Maliye Bakanlığı, 1992). Ayrıca ülkemizde Kamu Gözetimi Muhasebe Ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından, Uluslararası Muhasebe Standartlarıyla uyumlu “Türkiye Muhasebe Standartları (TMS)” ve Uluslararası Denetim Standartlarıyla uyumlu “Türkiye Denetim Standartları (TDS)” oluşturulmakta ve yayımlanmaktadır (KGK, 2016). Mali tablolar düzenlenirken bu tebliğ ve standartlardaki ilkelerin göz önünde bulundurulması ve gerçeğe uygun olmayan, tutarsız verilerin sunulmaması gerekmektedir.

Muhasebe hataları; muhasebe işlemlerinde, kayıtlarda ve hesaplarda bilgisizlik, tecrübesizlik, dikkatsizlik ya da unutkanlık nedeniyle yapılan yanlışlardır (Selek ve Arıkan, 2004: 20). Hile ise yolsuzluk, usulsüzlük, sahtekarlık ve kasten yapılan yanlışlıklardır (Kula vd., 2008). Muhasebe kayıtlarında ve mali tabloların düzenlenmesinde genel olarak iki tür muhasebe hilesinden söz edilebilir. Peçeleme yönteminde; giderlerin yüksek, gelirlerin de düşük gösterilmesi yoluyla genellikle kamusal yükümlülüklerin

azaltılması amaçlanırken, makyajlama yönteminde ise; giderler ve yükümlülüklerin düşük, gelirler ve varlıkların yüksek gösterilmesi yoluyla işletme değerinin artırılması amaçlanmaktadır (Demir, 2014: 169). Makyajlama yöntemlerine örnek olarak; şüpheli alacaklara karşılık ayrılmaması, kıdem tazminat karşılıklarının ayrılmaması, alacak senetlerinin reeskonta tabi tutulmaması, varlık satışları ile karın yüksek gösterilmesi, yeniden değerlendirme fonlarının gelir kaydedilmesi, faiz giderlerinin aktifleştirilmesi, grup şirketlerine kar transferi, amortismanların eksik ayrılması gösterilebilir (Emiroğlu, 2002: 385-386).

Yaratıcı muhasebe uygulamaları, ilke ve standartlardaki esneklik ve boşluklardan yararlanan muhasebe manipülasyon yöntemlerinden biridir. Önceden etik olmadığı için literatürde eleştirilen bu uygulamalar, günümüzde etik dışı uygulama görünümünden çıkıp işletmeler açısından önemli araçlardan biri haline gelmiştir. Mali tabloların güvenilirliği ve gerçeğe uygunluğu işletme çevreleri açısından önemli bir konudur. Ancak finansal bilgilerin güvenilirliği yaratıcı muhasebe uygulamaları nedeniyle doğruluktan ve gerçeklikten sapabilmektedir. Bunların tespiti ise iyi bir bağımsız denetimle sağlanabilir. Ancak Enron, WorldCom, Adelphia ve Parmalat gibi muhasebe skandallarından sonra, bağımsız denetimin kalitesi de sorgulanır olmuştur (Aslanoğlu vd. 2016: 2).

Bağımsız denetim yapılırken, denetim faaliyetlerinden elde edilen veriler, kabul görmüş bir takım standartlar ile mukayese edilmektedir. Belirli denetim teknikleri uygulanmakta, elde edilen veriler sonucunda firmanın durumu tarafsız bir şekilde raporlanmaktadır. Denetçilerin objektif olması, yeterli eğitim ve yetkinliğe sahip olması önemlidir. (Kandemir ve Akbulut, 2013: 41). Denetime tabi olacak şirketler Bakanlar Kurulu tarafından bakanlar kurulu kararıyla belirlenmektedir. (Türk Ticaret Kanunu, 2011: Madde 397). Ülkemizde ciro, aktif büyüklüğü, ortalama çalışan sayısı gibi kriterler üzerinden bağımsız denetime tabi olacak firmalar Bakanlar Kurulunca belirlenmiştir. Bu firmaların mali tabloları belirli standartları barındırdığı ve bağımsız denetimden geçirildiği için daha güvenilir veriler sunmaktadır.

Uluslararası Finansal Raporlama/Muhasebe Standartları, işletmelerin karşılaştırılabilirlik düzeyi ve finansal sonuçların güvenilirlik düzeyini arttırmakta, işletme performanslarının doğru biçimde ölçülmesine katkı sağlamakta, analiz sonuçlarını olumlu yönde etkilemektedir (Atmaca ve Çelenk, 2011: 125). Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uyumlu mali tablolar, finansal analizin kalitesini de artırmakta, yönetsel kararlar ve borsa yatırımcıları açısından daha güvenilir veri sağlamaktadır (Akgün, 2013: 24). Bu nedenle uluslararası standartlara uyumlu mali tablolar, vergi kanunlarına göre düzenlenmiş mali tablolar ile kıyaslandığında, finansal

analiz sürecinde daha az düzeltme işlemine tabi olmakta ya da düzeltme yapılmaksızın doğrudan analize alınmaktadır. Dış denetimden geçmeyen ve muhasebe kayıtlarını sağlıklı bir şekilde tutmayan diğer firmaların mali tablolarının analiz öncesinde gerçek durumla uyumlu hale getirilmesi oldukça önemlidir. Mali tablolarda sunulan hatalı veriler, analiz sonuçlarını ve bu analizlere dayalı kararları doğrudan etkileyecektir.

3. Düzeltme (Aktarma-Arındırma) İşlemleri

Analistler tarafından çalışma kağıtları üzerinde yapılan aktarma ve arındırma işlemleri; muhasebe hataları, hileleri, kullanılan yaratıcı muhasebe teknikleri ve bilanço makyajlamalarının tespit edilerek, mali tabloların yanıltıcı verilerden ayıklanması ve analiz edilebilir hale getirilmesi amacıyla yapılmaktadır. Özellikle bankalar kredi analizlerinde oldukça ihtiyatlı davranmakta ve bu tür düzeltme işlemlerini sıklıkla yapmaktadır. (Acer, 2010: 100).

Firmalar kredi kullanabilmek amacıyla mali tablolarını bankalara sunmaktadır. Bankalar da analizin yapılış amacına göre kararlarını etkileyebilecek tüm bilanço ve gelir tablosu hesaplarını inceleyip, güvenilirliğini teyit etmekte ve sağlıklı analiz sonuçlarına ulaşabilmek için bazı aktarma-arındırma işlemleri yapmaktadır. Mali tabloda yer alan bir hesap bakiyesinin azaltılıp, azaltılan tutar kadar başka bir hesap bakiyesinin artırılması işlemine **aktarma** adı verilmektedir. Bir tutarın, bilançonun hem aktif hem de pasifinden karşılıklı olarak indirilmesi şeklinde yapılan düzeltme ise **arındırma** olarak adlandırılmaktadır. Dolayısıyla arındırma işlemi bilanço büyüklüğünü azaltmaktadır (Bülbül, 2011: 52).

Düzeltilme işlemleri, bilanço büyüklüğünü (aktif ya da pasif toplamını) değiştirip değiştirmemesine göre; ekleme, indirim ve aktarım şeklinde de tanımlanabilmektedir. Analist tarafından ilgili hesap üzerinde yapılan düzeltme; bilanço büyüklüğünü artırıyorsa **ekleme**, azaltıyorsa **indirim**, değiştirmiyorsa da **aktarım** şeklinde isimlendirilmektedir. Bu çalışmada ekleme, indirim ve aktarım işlemlerinin tümü için daha genel bir kavram olan “düzeltme” ifadesi kullanılmıştır.

Normalde tek düzen hesap planında bulunmayan, ancak yapılan bir düzeltme sonucunda aktif ve pasif eşitliğini sağlayabilmek amacıyla uygulamada analistlerin çalışma kağıtları üzerinde bilançoya ekledikleri iki adet düzeltme hesabı kullanılmaktadır: Öz kaynak düzeltme hesabı ve memzuç düzeltme hesabı. **Öz kaynak düzeltme hesabı**; Bilançonun pasifinde bulunan öz kaynak grubu altında analist tarafından oluşturulan bir hesaptır. Öz kaynaktan düşülen ya da öz kaynağa ilave edilen miktarların düzeltme sonrası bilançolarda açık bir şekilde görülebilmesi ve bilançonun

aktifinde yapılan bir düzeltme nedeniyle aktif-pasif eşitliğinin sağlanması amacıyla kullanılmaktadır. Örneğin, bilançodaki kasa bakiyesinin, fiziken kasada bulunan paradan fazla olması durumunda, bilançodaki fiktif bakiyenin azaltılması gerekir. Kasadaki farkın nedeni tespit edilemiyorsa öz kaynak düzeltme hesabından da aynı tutar düşülerek aktif ve pasif eşitliği sağlanmaktadır. Bu hesap yalnızca öz kaynaktan indirilecek ya da öz kaynağa eklenecek düzeltme işlemlerinde kullanılır. **Memzuç düzeltme hesabı**; Bilançonun aktifinde analistlerce oluşturulan ve tek düzen hesap planında yer almayan bir hesaptır. Yapılan istihbarat sorgulaması sonucunda, firmanın kayıtlarında görünenden daha fazla mali (banka) borcu olduğunun tespit edilmesi halinde aradaki fark; pasifte banka kredileri hesabına ilave edilirken, aktifte de analist tarafından oluşturulan memzuç düzeltme hesabına eklenmekte ve bunun sonucunda aktif-pasif eşitliği sağlanmaktadır.

Düzeltilme tablosu ise; analiz öncesinde yapılan aktarma ve arındırma işlemlerinin; gerekçesini, düzeltilen hesapları, düzeltme türünü ve düzeltme tutarlarını toplu olarak gösteren tablodur.

4. Düzeltme İşlemlerinin Sınıflandırılması

Bu çalışmada; temel mali tablolarda analistlerce sıklıkla yapılan düzeltmeler incelenmiş ve sekiz başlık altında sınıflandırılmıştır. Yapılan analizin amacıyla uyumlu olarak; genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri, TDHP açıklamaları ve ilgili standartlar çerçevesinde gerekli düzeltmeler yapılabilir. Düzeltme türlerini şu şekilde sınıflandırabiliriz;

- i. **Memzuç düzeltmeleri:** Memzuc sözlük anlamı itibariyle “Karışmış, birlik olmuş” anlamına gelmektedir (Sozluk.net, 2016). Bankalar yaptıkları memzuç sorgulamaları ile firmanın diğer bankalardaki toplam kredi limit-risk bilgileri, aylar itibariyle borçlanma eğilimi, ödeme düzensizlikleri, takipteki krediler, çalışılan banka sayısı gibi bilgilere ulaşmakta ve sorgu sonucunda elde ettikleri bilgileri mali tabloda yer alan bilgiler ile karşılaştırarak mali borçlarını teyit etmektedir. Bankaların istihbarat sorgusu ile elde ettiği bu bilgiler sonucunda yaptığı düzeltmeler, memzuç düzeltmeleri olarak adlandırılmaktadır. Faktoring, akreditif, leasing, banka kredileri gibi bilgiler memzuç sorgulamalarıyla düzeltilebilir.
- ii. **Vade düzeltmeleri:** Bilançonun aktifindeki hesap kalemleri likidite durumuna göre sıralanmıştır. En likit varlıklar aktifte en üstte, likiditesi az olanlar ise aktifin alt kısmında bulunmaktadır. Pasif hesaplar ise kaynağın sağlandığı yer ve geri ödeme süresine göre; kısa vadeli borçlar, uzun vadeli borçlar ve öz kaynaklar şeklinde sıralanmıştır (Akdoğan ve Tenker, 2007: 77-78). Bu nedenle varlıkların ve yükümlülüklerin doğru kalemlerde izlenmesi, doğru

analiz açısından son derece önemlidir. Genellikle; alınan çekler, alıcılar, alacak senetleri, ortaklardan alacaklar/borçlar, diğer alacaklar/borçlar, krediler, satıcılar, borç senetleri, avanslar gibi hesaplarda vade düzeltmesi yapılmaktadır.

- iii. **Ters bakiye düzeltmeleri:** Düzenleyici hesap dışında bilançonun aktifindeki hesaplar borç, pasifindeki hesaplar ise alacak bakiye vermektedir. Hesap karakterine aykırı biçimde oluşan ters bakiyeler düzeltilmelidir. En sık karşılaşılan durumlar; satıcılar, alıcılar ve bankalar hesaplarının ters bakiye vermesidir. Satıcılar hesabındaki borç bakiyesi (ters bakiye) mal alınmasıyla ilgili verilen avanstaki kaynaklanıyorsa, “Verilen Sipariş Avansları” hesabına (Demiral, 2012: 147), duran varlık alımından kaynaklanıyorsa “Verilen Avanslar” hesabına aktarılmaktadır. Alıcılar hesabında alacak bakiyesi (ters bakiye) ile karşılaşılması durumunda ise; “Alıcılar” borç, “Alınan Sipariş Avansları” alacak kaydı yapılarak düzeltilmektedir (Poyraz, 2010: 97). Kredili mevduat hesaplarının kullanılması nedeniyle de Bankalar hesabında ters bakiye ile karşılaşılabilmekte olup, ilgili tutar buradan alınarak “Banka Kredileri” hesabına aktarılmaktadır.
- iv. **Mahsuplaşma işlemleri:** Aktifteki bir hesabı pasifteki benzer nitelikteki karşılığı sebebiyle işletmenin bir varlığı olarak saymadığımız ya da pasifte yer alan bir hesabı aktifte bulunan benzer nitelikteki karşılığı sebebiyle bir kaynak olarak sayamayacağımız durumlarda bilançoda oluşan bu şişkinliğin hem aktif hem de pasiften karşılıklı olarak düşülmesidir. Belirli şartlar altında; aynı müşteriye ait borç ve alacakların karşılıklı mahsubu, aynı kişiye ait alıcılar ve alınan sipariş avanslarının mahsubu, nakit karşılığı kredi kullanılmışsa blokeli mevduat ve kredinin mahsubu, ortaklardan alacaklar ve borçların mahsubu, başlıca yapılan düzeltmelerdir. Ancak bu düzeltme işlemleri yapılırken aktif ve pasiften indirilen tutarların aynı kişilere ait olması, vade ve içeriğinin uyumlu olması gibi durumlar göz önünde bulundurulmaktadır.
- v. **Nicelik düzeltmeleri:** Çeşitli yöntemler kullanılmak suretiyle varlıkların gerçek değerinin üzerinde kayıtlı olduğunun tespit edilmesi halinde analiz sonucunu etkileyebilecek bu hesaplar düzeltilmelidir. Bankadan alınan mevduat hesap ekstresi ile bilançodaki banka hesap bakiyesinin uyumsuz olması durumunda yapılan düzeltme örnek olarak gösterilebilir.
- vi. **Aktifleştirilen gider düzeltmeleri:** Bir giderin, gelir tablosu yerine aktifteki bir hesapta tutulması ile giderler aktifleştirilebilmektedir. Aktifleştirme ile gelir tablosunda giderler azaltılıp karlılık artırılmakta, bilançoda ise kaydedildiği hesap ve aktif büyüklüğü

artmaktadır. Dönen varlıklarda aktifleştirilen giderler likidite oranlarını, karlılığı ve öz kaynakları artırmaktadır. Netice itibariyle firma kayıtlar üzerinde çok daha iyi bir durumda gösterilmiş olmaktadır. Bunun yanında aktifleştirme, karlılığı dolayısıyla da ödenecek vergi tutarını artırdığından işletme açısından olumsuz bir durumdur. Ancak kredi sağlamakta zorlanan işletmeler bu duruma razı olabilmektedir. Genellikle finansman giderleri aktifleştirilmekte olup, bu giderler stoklar ve maddi duran varlıklar hesaplarına kaydedilebilmektedir (Bodur ve Teker, 2005: 27).

- vii. Fiktif işlem düzeltmeleri:** Firmanın varlıkları, sermayesi ya da karlılığında sanal bir artış yaratan, mali tablolardan faydalananları yanıltmaya yönelik işlemlerdir. Yapılan çeşitli muhasebe kayıtlarıyla ya da yapılması gereken kayıtların yapılmaması yoluyla oluşabilir. Hatır çeki alınarak alacakların olduğundan fazla gösterilmesi bu duruma örnek verilebilir.
- viii. Nitelik düzeltmeleri:** Tek düzen hesap planı açıklamaları ve muhasebe standartlarına aykırı olarak yanlış hesaplarda izlenen tutarlar doğru hesaplara aktarılmaktadır. Ticari niteliği olmayan borç tutarının 'diğer borçlar' hesabına aktarılması, bir gayrimenkul satışı sonucunda elde edilen gelirin 'yurtiçi satışlar' hesabından 'diğer olağan dışı gelir ve karlar' hesabına aktarılması bu düzeltme türüne örnek verilebilir.

5. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Önemi

Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin belirli sınırların altında kalmaları nedeniyle bağımsız denetim kapsamının dışında olmaları, uluslararası standartların uygulanmaması, muhasebe hataları veya bilanço makyajlaması yoluyla verilerin farklı gösterilmeye çalışılması gibi nedenlerle bu tür mali tablolardaki verilerin analiz öncesinde gerçeğe uygun hale getirilmesi gerekir. Finansal analizin yapılış amacına göre elde edilen sonuçlar değerlendirilmekte ve bir takım kararlar alınmaktadır. Dolayısıyla analizde elde edilen sonuçların gerçeğe uygun ve güvenilir olması gerekmektedir. Aksi takdirde bu analize dayanarak alınan hatalı kararlar sonucunda maddi zararlar ortaya çıkabilir. Bu çalışmada, sağlıklı analiz sonuçları elde edilebilmesi için yapılması gereken düzeltme işlemleri sınıflandırılmış ve bir uygulama üzerinde yapılan düzeltmelerin sonuçları nasıl değiştirebildiği net bir şekilde gösterilmiştir.

6. Araştırmanın Sınırları

Finansal analizde genellikle üç yıllık mali tablolar ve ara dönem mali tabloları kullanılmaktadır. İncelenen firmanın bir yıllık geçmişi olması

nedeniyle bir döneme ait mali tablolar değerlendirmeye alınmıştır. Finansal analiz açısından bu bir sınırlılık olmakla birlikte, incelenen konu itibarıyla tek döneme ait tablolar üzerinde değişim daha net bir şekilde ifade edilebilmiştir. Firmanın bağımsız denetime tabi olmaması nedeniyle çok sayıda düzeltme yapılmasına imkan sağlanmıştır. Düzeltme sayısı; incelenen firmanın kayıtlarının düzenli tutulup tutulmaması, belirlenen standartlara uyulup uyulmaması, makyajlama gibi yöntemlere başvurulup başvurulmaması gibi nedenlerden dolayı daha az ya da daha çok olabilir. Bağımsız denetimden geçen firmalarda düzeltme işlemleri daha sınırlı olacaktır. İmalat sektöründe yer alan bir firma üzerinde inceleme yapılmıştır. İnşaat gibi farklı bir takım muhasebe süreçlerine sahip firmalarda daha farklı düzeltme işlemleri uygulanabilir. Oranlardaki yüzdesel değişimler yapılan düzeltme tutarıyla doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle çok fazla düzeltme işlemi yapılsa bile tutar olarak düşük miktarda olan düzeltmeler oranlarda büyük değişimler ortaya çıkarmayabilir.

7. Metodoloji

“Oran (Rasyo) analizi” yöntemi kullanılarak bağımsız denetime tabi olmayan ve paketleme ürünlerinin imalatını gerçekleştiren bir firmanın bilanço ve gelir tablosu üzerinde düzeltme işlemleri uygulanmış ve düzeltmelerin oranları nasıl değiştirdiği, önce düzeltme bazında ayrı ayrı, sonrasında ise toplu olarak değerlendirilmiştir. Oran analizi yöntemi, analistlerin en sık kullandığı oranların başında geldiği ve değişimleri net bir şekilde gösterebildiği için tercih edilmiştir. Ayrıca bilanço ve gelir tablosunda, yüzdesel değişimler belirtilmiştir. Firmanın bir yıllık geçmişi olması nedeniyle yalnızca dönem sonu bilanço ve gelir tablosu değerlendirmeye alınmıştır.

Yapılan 15 adet düzeltme; düzeltme tablosu üzerinde türü, gerekçesi, düzeltilen hesap kalemleri, yapılan işlem (Ekleme-aktarım-indirim) ve düzeltme tutarı şeklinde özetlenmiştir (Ek: 1). Firmanın düzeltme öncesi ve sonrasında mali tablolarında oluşan bakiye ve yüzde değişimleri ise Ek: 2-3-4’de gösterilmiştir. Son olarak likidite, mali yapı, faaliyet ve karlılık oranları üzerinde (24 adet oran) meydana gelen değişim toplu olarak Tablo: 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Düzeltme İşlemleri Sonucunda Oranlardaki Toplu Değişim

	ORAN	Düzeltme Öncesi Oran	Düzeltme Sonrası Oran	FARK	
LİKİDİTE ORANLARI	Cari Oran	1,17	1,07	-8,54%	▼
	Likidite (Asit Test)	0,47	0,40	-15,66%	▼
	Nakit Oran	0,21	0,02	-91,28%	▼
	Stok Bağımlılık Oranı	1,36	1,74	28,20%	▲
MALİ YAPI ORANLARI	Finansman Oranı	54,90%	45,39%	-17,33%	▼
	Finansal Kaldıraç	64,56%	68,78%	6,54%	▲
	Otofinansman	0,00%	0,00%	0,00%	-
	Sermaye Çarpanı	282,14%	320,31%	13,53%	▲
	Duran Varlık /Devamlı Sermaye	77,50%	83,53%	7,79%	▲
	KVYK/Pasif	57,17%	61,10%	6,88%	▲
	UVYK/Pasif	7,39%	7,68%	3,93%	▲
	KV Mali Borçlar / KVYK	18,18%	23,05%	26,80%	▲
FAALİYET ORANLARI	Stok Devir Hızı	2,64	2,64	0,00%	-
	Stokta Bekleme Süresi (Gün)	138	138	0,00%	-
	Alacak Devir Hızı	4,97	3,53	-29,04%	▼
	Alacak Tahsil Süresi (Gün)	73	103	40,93%	▲
	Ortalama Etkinlik Süresi (Gün)	212	242	14,20%	▲
	Ticari Borç Devir Hızı	1,84	2,01	9,43%	▲
	Ticari Borç Ödeme Süresi (Gün)	199	182	-8,62%	▼
	finansman ihtiyacı süresi (Gün)	13	60	363,98%	▲
KARLILIK ORANLARI	Özsermaye Karlılığı	3,87%	-2,47%	-163,82%	▼
	Aktif Karlılığı	1,37%	-0,77%	-156,22%	▼
	Faaliyet Karlılığı	1,94%	1,38%	-28,78%	▼
	Net Kar Marjı	1,52%	-0,83%	-154,40%	▼

8. Bulgular

Tablo 1’de görüleceği üzere; bilanço ve gelir tablosunda (Ek: 2-3-4) yapılan 15 adet düzeltme (Ek: 1) sonucunda analizde kullanılan toplam 24 orandan 21’i değişmiştir. Otofinansman, stok devir hızı ve stokta bekleme süresi dışında tüm oranlar düzeltmeden etkilenmiştir. Otofinansman oranında herhangi bir değişim olmamasının nedeni, firmanın bir yıllık

geçmiş olması nedeniyle henüz kar yedeklerinin ve geçmiş yıl zararının bulunmamasıdır. Stoklar ve satışların maliyeti hesaplarında herhangi bir düzeltme işlemi yapılmaması nedeniyle de stokta bekleme süresinde değişim olmamıştır. Düzeltme işlemleri uygulandıktan sonra likidite oranları düşmüş ve kısa vadeli borçların ödenebilmesi için stoklara olan bağımlılık artmıştır. Özellikle ileri tarihli çeklerin, alacak senetleri hesabına aktarılması ve fiktif kasa bakiyesinin öz kaynaktan indirilmesi nedeniyle; nakit oran % 91 oranında azalmış ve hazır değerlerin aktifteki payı % 12'den % 1'e düşmüştür. Öz kaynaklardan yapılan indirimler ve memzuç düzeltmeleri nedeniyle; yabancı kaynakların pasif içindeki payı artmış, yabancı kaynak kullanımı % 65'den % 69'a çıkmıştır. Öz kaynakların pasif toplamı içindeki payı da % 35'den % 31'e düşmüştür. İşletmenin alacaklarını ortalama tahsil süresi düzeltme öncesinde 73 gün iken, düzeltme sonrasında 103 güne çıkmıştır. Bunun en büyük nedeni ise analizde ileri tarihli çeklerin alacak senetleri hesabına aktarılmasıdır. Bununla birlikte, ticari borç ödeme süresi 199 günden 182 güne inmiştir. Yani işletme daha kısa periyodlarla borçlarını ödemek zorundadır. Alacak tahsil süresi uzarken borç ödeme süresinin kısılması, firmanın finansman ihtiyacı süresini yani yabancı kaynak ihtiyacını artırmıştır. Düzeltme öncesinde 13 günlük finansman ihtiyacı hesaplanırken, düzeltme sonrasında bu oran 60 güne çıkmıştır. Finansman maliyetleri nedeniyle bu durum firma karlılığını azaltacaktır. Aktifleştirilen giderlerin bilançodan arındırılarak gelir tablosuna eklenmesi sonucunda da karlılık oranları tamamen değişmiştir. Düzeltilmemiş bilançoya göre firmanın 120.872 TL net karı bulunmakta iken, aktifleştirilen finansman giderlerinin gelir tablosuna eklenmesi sonucunda 65.381 TL zarar ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla öz sermaye ve aktif karlılığı ile net kar marjı oranları negatife dönmüştür. Buna karşın faaliyet karlılığındaki düşüş, diğer karlılık oranlarına göre daha sınırlı kalmıştır. Dolayısıyla düzeltme işlemleri sonucunda firmanın kredibilitesi oldukça zayıflamıştır.

Sonuç

Finansal analiz; bankalar, yatırım yapanlar, işletme yönetimi gibi farklı kesimlerce yapılabilmekte ve analizin amacı yapan kişiye göre farklılaşabilmektedir. Bir banka kredi vermek için analiz yaparken, yatırımcı yatırım riskini ve getirisini ölçmeye çalışmakta, yönetici ise işletmenin durumunu analiz ederek çeşitli kararlar almaktadır. Analiz sonuçlarının doğru yorumlanabilmesi için öncelikle mali tablolardaki bilgilerin güvenilir, eksiksiz ve gerçeğe uygun olması gerekir.

Uluslararası standartları uygulayan ve bağımsız denetimden geçen işletmelerde finansal analiz sonuçları daha sağlıklıdır. Ancak ölçükleri nedeniyle bu kapsamın dışında kalan işletmelerin mali tabloları da gerçek

duruma uygun hale getirilmelidir. Bu yüzden analistler tarafından analiz öncesi hata, hile, makyajlama ve yaratıcı muhasebe uygulamalarının önlenmesine yönelik bir takım düzeltmeler (aktarma ve arındırma) yapılmaktadır.

Bu çalışmada öncelikle analistler tarafından yapılan düzeltme işlemleri incelenmiş ve sıklıkla yapılan düzeltmeler sekiz başlıkta sınıflandırılmıştır. Sonrasında imalat sektöründe yer alan bir firmanın mali tabloları üzerinde bir takım düzeltme işlemleri uygulanarak, düzeltilmiş yeni mali tablolar elde edilmiş ve oran analizi tekniğiyle –düzeltilmiş ve düzeltilmemiş- mali tablolardan elde edilen oranlar arasındaki değişimler karşılaştırılmıştır. Düzeltme sonrası likidite, mali yapı, faaliyet ve karlılık oranları, işletme açısından olumsuz yönde değişmiştir. Likidite oranlarında özellikle nakit oranda büyük bir azalma olmuştur. Firmanın stok bağımlılık oranı artmıştır. Memzuç farklarının bilançoya eklenmesi ve öz kaynaktan indirimler sebebiyle, mali yapı oranları değişmiş, toplam pasif içinde yabancı kaynak payı artmıştır. Firmanın alacak tahsil süresi artmış, ticari borç ödeme süresi de azalmıştır. Bunun sonucunda da finansman ihtiyacı süresi artmıştır. Stoklarda herhangi bir düzeltme yapılmadığından stokta bekleme süresi sabit kalmıştır. Gelir tablosunda yer alması gerektiği halde bilançoda aktifleştirilen finansman giderleri, gelir tablosuna eklenmiştir. Bunun sonucunda da düzeltme öncesi dönem karı varken, düzeltme sonrası zarar ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, yapılan düzeltmeler nedeniyle firma kredibilitesi zayıflamıştır. Yüksek tutarlı düzeltmeler, oranlarda da doğal olarak büyük değişimler oluşturmuştur.

Sonuç olarak; oran analizi yapılmadan önce temel mali tablolarda yukarıda sınıflandırılan düzeltme işlemlerinin titizlikle yapılması gerektiği sonucuna varılmış ve yapılan bu düzeltmelerin alınacak kararları etkileyebilecek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Analiz sonuçları değerlendirilirken düzeltilmiş bilanço ve gelir tablosu kullanılması durumunda yanlış kararlar önlenebilecek ve olası maddi kayıplar engellenebilecektir.

Gelecek Araştırmalar

Gelecek çalışmalarda; aynı mali tabloların, farklı bilgi, tecrübe ve yetkinliğe sahip analistlerce değerlendirilmesi sonucunda ortaya çıkacak analiz ve yorum farklılıkları karşılaştırılabilir. Ya da farklı muhasebe süreçleri olan firmaların (inşaat vb.) mali tablolarında yapılabilecek düzeltmelerin analiz sonuçlarına etkileri konusunda bir uygulama yapılmasının faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Kaynakça

- Acer, A. 2010. *Ticari Kredi Talebi Değerlendirme Sırasında Bankalar Tarafından Yapılan Mali Analiz Çalışmaları ve Bilanço Aktarma-Arındırma Politikaları*, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Akdoğan, N. ve Tenker, N. 2007. *Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri*, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Akgün, A. İ. 2013. Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Finansal Analize Etkisi: İmkb'ye Yönelik Bir Araştırma, *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 14 (1), 10-26.
- Altuğ, F. 2010. *Finansal Analiz Sürecinde Sistemik Bir Yaklaşım ve Öneriler*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.
- Aslanoğlu, S., Cengiz, S., Dinç, Y. ve Dilsiz, M. Ş. 2016. Yaratıcı Muhasebe Uygulamalarının Bağımsız Denetim Kalitesi Üzerine Etkisi: BİST'de Bir Uygulama. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ocak/2016, 1-24.
- Ataman, B. ve Özden, E. A. 2009. Tek Düzen Hesap Planına Göre Hazırlanan Finansal Tabloların UFRS'ye Uyarlanması ve Rasyo Yöntemi ile Analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (44), 59-73.
- Atmaca, M. ve Çelenk, H. 2011. Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarının Finansal Analize Etkilerinin Regresyon Analizi İle Ölçülmesine Yönelik Bir Araştırma, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ocak/2011, 113-125.
- Balcı, B.R. 2012. TFRS'lerin Oran Analizine Etkileri, *Journal of Yasar University*, 28(7), 4687-4707.
- Bektöre, S., Çömlekçi, F. ve Sözbilir, H. 1993. *Mali Tablolar Analizi*, Eskişehir: Birlik Yayıncılık.
- Bodur, Ç. Ş. ve Teker, S. 2005. Ticari Firmaların Kredi Derecelendirmesi: İMKB Firmalarına Uygulanması. *İTÜ Dergisi/b*, 2 (1), 25-36.
- Bülbül, C. 2011. *Kredi Verme Sürecinde Mali Analiz Tekniklerinin Kullanılması ve Önemi*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Çabuk, A. ve Lazol, İ. 2005. *Mali Tablolar Analizi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çonkar, K., Uluşan, H., ve Öztürk, M. 2010. *Genel Muhasebe*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Dechow, P. M., Ge, W., Larson, C. R., & Sloan, R. G. 2011. Predicting Material Accounting Misstatements. *Contemporary Accounting Research*, 28 (1), 17-82.

Demir, Ş. 2014. Muhasebe Hataları ve Hileleri ile Bunlara Dair Yaptırımların Yasal Mevzuat Kapsamında Değerlendirilmesi. *Möдав*, 2014/1, 169-193.

Demiral, A. 2012. *Ticari Banka Kredi Analizinde Bilanço Arındırma Tekniklerinin Önemi*, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Dönmez, A. ve Ersoy, A. 2006. Bağımsız Denetim Firmaları Bakış Açısıyla Türkiye Bağımsız Dış Denetim Sisteminin Değerlendirilmesi. *Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, Kış/2006, Sayı: 36, 69-91.

Emiroğlu, A. 2002. *Ticari Açından Yatırım Projeleri*, Bursa: Ekin Kitabevi.

Hennes, K. M., Leone, A. J., & Miller, B. P. 2008. The Importance of Distinguishing Errors from Irregularities in Restatement Research: The Case of Restatements and CEO/CFO Turnover. *The Accounting Review*, 83 (6), 1487-1519.

[Http://sozluk.net/osmanlica/MEMZUC.htm](http://sozluk.net/osmanlica/MEMZUC.htm)

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK). 2016. *Faaliyet Raporu-2015*, <https://www.kgk.gov.tr> (Erişim tarihi: 23.12.2016).

Kandemir, T. ve Akbulut, H. 2013. Bağımsız Denetimin Etkinliğinde Denetimden Sorumlu Komitenin Rolü: Türkiye'deki Bağımsız Denetim Firmalarına Yönelik Bir Araştırma. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 9 (20), 37-55.

Kocaman, B. E. 2015. *Ticaret Sektöründe Faaliyet Gösteren KOBİ'lerin Kredi Taleplerinin Değerlendirilmesi ve Mali Analizi -Uygulama Örneği-*, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YL Tezi, Ankara.

Kula, V., Kaynar, B., ve Köylü, K. 2008. Hileli Finansal Raporlama Yaklaşımlarını Belirleyen Teşvikler/Baskılar ve Fırsatlar. *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi*, (25), 63-82.

Maliye Bakanlığı, 1992. *Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği*, *Resmî Gazete*, Sayı: 21447, 26.12.1992.

Poyraz, O. 2010. *Kredi Talebinde Bulunan İşletmelerin Finansal Tablolarında Yapılan Düzeltme ve Arındırma İşlemleri Üzerine Bir İnceleme*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

Selek, S. ve Arıkan, Z. 2004. Muhasebe Düzensizlikleri ve Vergilendirme, *Vergi Dünyası Dergisi*, Temmuz (275), 20-30.

Türk Ticaret Kanunu, 2011. *Resmi Gazete*, Sayı: 27846, 14.02.2011.

Xu, Y., & Zhao, L. 2016. An Investigation of Financial Expertise Improvement Among CFOs Hired Following Restatements. *American Journal of Business*, 31 (2), 50-65.

Ye, C., & Yu, L. H. 2017. The Effect of Restatements on Analyst Behavior. *Journal of Business Finance & Accounting*, 44 (7-8), 986-1014.

Yenigün, T., ve Aydemir, O. 2015. TMS/IFRS Uygulamalarının Oran Analizine Muhtemel Etkileri. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (65). 63-79.

Ekler

Ek 1. Düzeltme Tablosu

Sıra	Tür	DÜZELTME GEREKÇESİ	Düzeltilen 1.Hesap	Düzeltilen 2.Hesap	İşlem	Tutar
1	Memzuç	Diğer borçlar hesabına kaydedilen şirket kredi kartı borçları, mali borçlar hesap grubuna alınmıştır.	336-Diğer Çeşitli Borçlar	309-Diğer Mali Borçlar	Aktarım	91.411
2	Memzuç	Kayıtlardaki kısa vadeli banka kredileri bakiyesi ile dönem sonu tarihli memzuç sorgusundaki bakiyenin uyumsuzluğu nedeniyle, fark tutarı KV banka kredileri ve memzuç fark hesabına eklenmiştir.	300-Banka Kredileri	Memzuç Farkları Hesabı	Ekleme	186.734
3	Vade	İleri tarihli alınan çekler, alacak senetleri hesabına aktarılmıştır.	101-Alınan Çekler	121-Alacak Senetleri	Aktarım	854.573
4	Vade	Kısa vadede tahsil edilecek olan alacak tutarı, duran varlıklardan dönen varlıklara aktarılmıştır.	220-Alıcılar	120-Alıcılar	Aktarım	17.300
5	Ters Bakiye	Mizanda alıcılar hesabının alt hesaplarında (A) Ltd.Şti.'ne ait alacak kaydına (ters bakiye) rastlanması nedeniyle, ilgili tutar Alıcılar hesabından alınan sipariş avansları hesabına aktarılmıştır.	120-Alıcılar	340-Alınan Sipariş Avansları	Ekleme	35.000
6	Mahsuplaşma	Ticari borç ve alacaklar arasında aynı vadeli ve karşılıklı borç-alacakların bulunması nedeniyle bilançodaki gereksiz şişkinliğin önlenmesi amacıyla karşılıklı mahsuplaştırılmıştır.	120-Alıcılar	320-Satıcılar	İndirim	78.800
7	Nitelik	Belgelendirilemeyen bir gider ödemesi nedeniyle muhasebe kayıtlarına yansıtılmayan ve kasada fiziken bulunmayan tutar kasa hesabından indirilmiştir.	100-Kasa	Özkaynak Düzeltme Hesabı	İndirim	120.000
8	Karşılık	Alıcılar hesabında yer alan (B) Ltd.Şti.'ne ait olan alacağın şirketin iflas etmesi nedeniyle tahsil imkanı kalmamıştır. Alacak için karşılık ayrılmaması nedeniyle özkaynaklardan indirilmiştir.	120-Alıcılar	Özkaynak Düzeltme Hesabı	İndirim	169.650
9	Aktifleştirme	Kullanılan kredilere ödenen faiz ve komisyon giderleri gelecek yıllara ait giderler hesabında aktifleştirildiğinden bilançodan arındırılmıştır.	280-Gelecek yıllara ait giderler	Özkaynak Düzeltme Hesabı	İndirim	152.685
10	Aktifleştirme	Fabrika binasına ait sigorta prim ödemeleri gelecek aylara ait giderler hesabında aktifleştirildiğinden bilançodan arındırılmıştır.	180- Gelecek aylara ait giderler	Özkaynak Düzeltme Hesabı	İndirim	33.568
11	Nitelik	İhraç edilmek üzere ihracatçı firmaya teslim edilen mallara ilişkin satış tutarları yurtdışı satışlar hesabına aktarılmıştır.	600-Yurtiçi Satışlar	601-Yurtdışı satışlar	Aktarım	348.150
12	Nitelik	Fabrika satın alındığına işletmede bulunan ikinci el makinenin satışı dolayısıyla elde edilen gelirin yurtiçi satışlarda gösterilmesi nedeniyle, bu satıştan elde edilen gelir diğer olağan dışı gelir ve karlar hesabına aktarılmıştır.	600-Yurtiçi Satışlar	679-Diğer olağan dışı gelir ve karlar	Aktarım	45.000
13	Nitelik	Aktifleştirilen giderler dönem içinde elde edilen kazancın doğru tespit edilebilmesi amacıyla bilançodan arındırıldıktan sonra gelir tablosuna da eklenmiştir.	660-Kısa vadeli borçlanma giderleri (-)	-	Ekleme	186.253
14	Nitelik	Makine alımı nedeniyle borçlanılan tutar satıcılar hesabına kaydedildiğinden diğer çeşitli borçlar hesabına aktarılmıştır.	320-Satıcılar	336-Diğer Çeşitli Borçlar	Aktarım	250.000
15	Nitelik	Senetsiz olan alacaklar alıcılar hesabına aktarılmıştır.	121-Alacak senetleri	120-Alıcılar	Aktarım	53.000

Hakan SARIKALE vd. / Finansal Analiz Sürecindeki Temel Mali Tablo Düzeltmelerinin
Oran Analizine Etkisi

Ek 2. 31.12.2015 Tarihli Bilanço (Aktif)

Kod	Hesap Adı	Önceki Bakiye	Önceki Yüzde	Düzeltilme Tutarı	Sonraki Bakiye	Sonraki Yüzde
	AKTİFLER	8.805.146	100%	Düzeltilme	8.472.177	100%
1	DÖNEN VARLIKLAR	5.882.379	67%		5.532.661	65%
10	Hazır Değerler	1.070.536	12%		95.963	1%
100	Kasa	130.890	1%	-120.000	10.890	0%
101	Alınan Çekler	854.573	10%	-854.573	0	0%
102	Bankalar	85.073	1%		85.073	1%
12	Ticari Alacaklar	1.274.048	14%		1.932.471	23%
120	Alıcılar	716.748	8%	-143.150	573.598	7%
121	Alacak Senetleri	557.300	6%	801.573	1.358.873	16%
13	Diğer Alacaklar	38.990	0%		38.990	0%
131	Ortaklardan Alacaklar	3.210	0%		3.210	0%
136	Diğer Çeşitli Alacaklar	35.780	0%		35.780	0%
15	Stoklar	2.911.931	33%		2.911.931	34%
150	İlk Madde ve Malzeme	1.132.912	13%		1.132.912	13%
151	Yarı Mamuller	532.998	6%		532.998	6%
152	Mamuller	988.752	11%		988.752	12%
159	Verilen Sipariş Avansları	257.269	3%		257.269	3%
18	Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkuk.	33.568	0%		0	0%
180	Gelecek Aylara Ait Giderler	33.568	0%	-33.568	0	0%
19	Diğer Dönen Varlıklar	553.306	6%		553.306	7%
190	Devreden Katma Değer Vergisi	553.103	6%		553.103	7%
196	Personel Avansları	203	0%		203	0%
2	DURAN VARLIKLAR	2.922.767	33%		2.752.782	32%
22	Ticari Alacaklar	323.653	4%		306.353	4%
220	Alıcılar	323.653	4%	-17.300	306.353	4%
25	Maddi Duran Varlıklar	2.433.566	28%		2.433.566	29%
252	Binalar	1.150.000	13%		1.150.000	14%
253	Tesis, Makine ve Cihazlar	670.630	8%		670.630	8%
254	Taşıtlar	773.500	9%		773.500	9%
255	Demirbaşlar	7.754	0%		7.754	0%
257	Birikmiş Amortismanlar (-)	-168.319	-2%		-168.319	-2%
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	12.863	0%		12.863	0%
260	Haklar	1.708	0%		1.708	0%
264	Özel Maliyetler	11.195	0%		11.195	0%
268	Birikmiş Amortismanlar (-)	-40	0%		-40	0%
28	Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkuk.	152.685	2%		0	0%
280	Gelecek Yıllara Ait Giderler	152.685	2%	-152.685	0	0%
	Memzuç Farkı	0	0%	186.734	186.734	2%

Ek 3. 31.12.2015 Tarihli Bilanço (Pasif)

Kod	Hesap Adı	Önceki Bakiye	Önceki Yüzde	Düzeltilme Tutarı	Sonraki Bakiye	Sonraki Yüzde
	PASİFLER	8.805.146	100%		8.472.177	100%
3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	5.033.719	57%		5.176.653	61%
30	Mali Borçlar	914.880	10%		1.193.025	14%
300	Banka Kredileri	914.880	10%	186.734	1.101.614	13%
309	Diğer Mali Borçlar	0	0%	91.411	91.411	1%
32	Ticari Borçlar	3.746.338	43%		3.417.538	40%
320	Satıcılar	1.772.372	20%	-328.800	1.443.572	17%
321	Borç Senetleri	1.422.468	16%		1.422.468	17%
329	Diğer Ticari Borçlar	551.499	6%		551.499	7%
33	Diğer Borçlar	123.082	1%		281.671	3%
331	Ortaklara Borçlar	9.328	0%		9.328	0%
335	Personele Borçlar	22.344	0%		22.344	0%
336	Diğer Çeşitli Borçlar	91.411	1%	158.589	250.000	3%
34	Alınan Sipariş Avansları	212.385	2%		247.385	3%
340	Alınan Sipariş Avansları	212.385	2%	35.000	247.385	3%
36	Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	36.139	0%		36.139	0%
360	Ödenecek Vergi ve Fonlar	29.072	0%		29.072	0%
361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	7.068	0%		7.068	0%
370	Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülükler Karşılığı	30.635	0%		30.635	0%
371	Dönem Karı Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükler (-)	-30.635	0%		-30.635	0%
38	Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkuk.	894	0%		894	0%
381	Gider Tahakkukları	894	0%		894	0%
4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	650.555	7%		650.555	8%
40	Mali Borçlar	562.313	6%		562.313	7%
400	Banka Kredileri	562.313	6%		562.313	7%
42	Ticari Borçlar	70.000	1%		70.000	1%
420	Satıcılar	70.000	1%		70.000	1%
44	Alınan Avanslar	18.242	0%		18.242	0%
440	Alınan Avanslar	18.242	0%		18.242	0%
5	ÖZ KAYNAKLAR	3.120.872	35%		2.644.969	31%
50	Ödenmiş Sermaye	3.000.000	34%		3.000.000	35%
500	Sermaye	3.000.000	34%		3.000.000	35%
59	Dönem Net Karı (Zararı)	120.872	1%		120.872	1%
590	Dönem Net Karı	120.872	1%		120.872	1%
55	ÖZKAYNAK İNDİRİM (-)	0	0%	-475.903	-475.903	-6%

Ek 4. Gelir Tablosu

Kod	Hesap Adı	Önceki Bakiye	Düzeltilme Tutarı	Sonraki Bakiye
6	GELİR TABLOSU			
60	Brüt Satışlar	8.051.294		8.006.294
600	Yurtiçi Satışlar	7.891.355	-393.150	7.498.205
601	Yurtdışı Satışlar	0	348.150	348.150
602	Diğer Gelirler	159.940		159.940
61	Satış İndirimleri (-)	-108.941		-108.941
610	Satıştan İadeler (-)	-86.942		-86.942
611	Satış İskontoları (-)	-21.999		-21.999
	NET SATIŞLAR	7.942.353		7.897.353
62	Satışların Maliyeti (-)	-7.012.373		-7.012.373
620	Satılan Mamuller Maliyeti (-)	-7.012.373		-7.012.373
	BRÜT SATIŞ KARI / ZARARI	929.980		884.980
63	Faaliyet Giderleri (-)	-775.790		-775.790
631	Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	-420.280		-420.280
632	Genel Yönetim Giderleri (-)	-355.510		-355.510
	FAALİYET KARI / ZARARI	154.190		109.190
64	Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar	821		821
646	Kambiyo Karları	821		821
65	Diğer Faaliyet. Olağan Gider ve Zararlar (-)	-2.366		-2.366
653	Komisyon Giderleri (-)	-25		-25
656	Kambiyo Zararları (-)	-2.341		-2.341
66	Finansman Giderleri (-)	-1.357		-187.610
660	Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	-1.357	-186.253	-187.610
	OLAĞAN KAR / ZARAR	151.288		-79.965
67	Olağandışı Gelir ve Karlar	226		45.226
679	Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	226	45.000	45.226
68	Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	-8		-8
689	Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	-8		-8
	DÖNEM KARI / ZARARI	151.507		-34.746
69	Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yük. Karşılık. (-)	-30.635		-30.635
692	Dönem Net Karı/Zararı	120.872		-65.381